

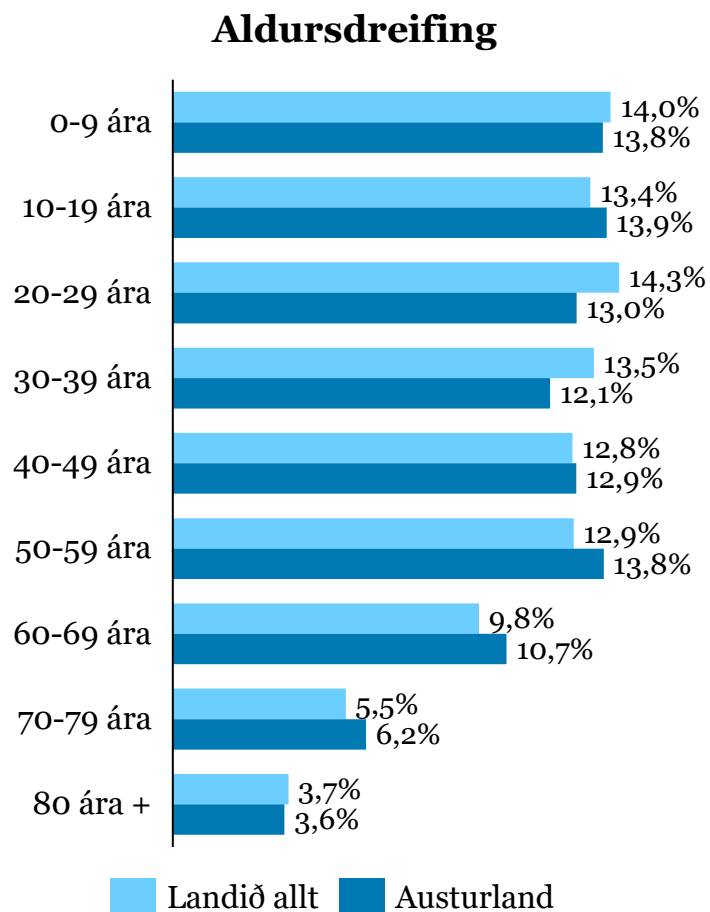
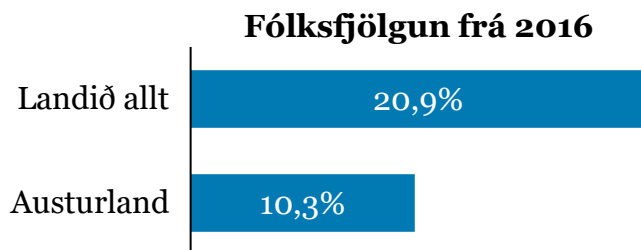
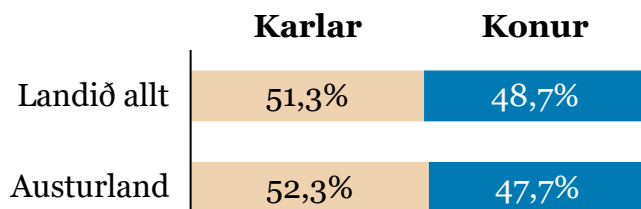
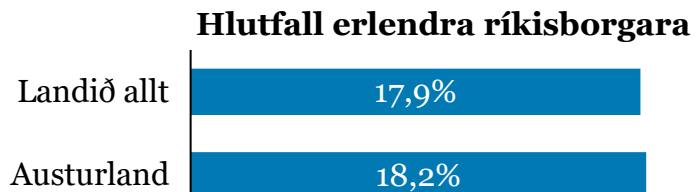
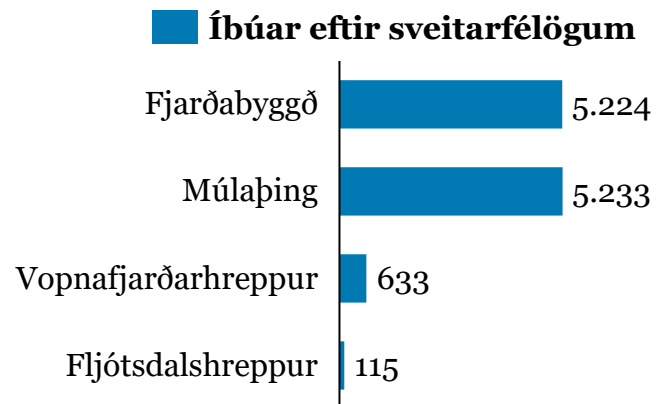
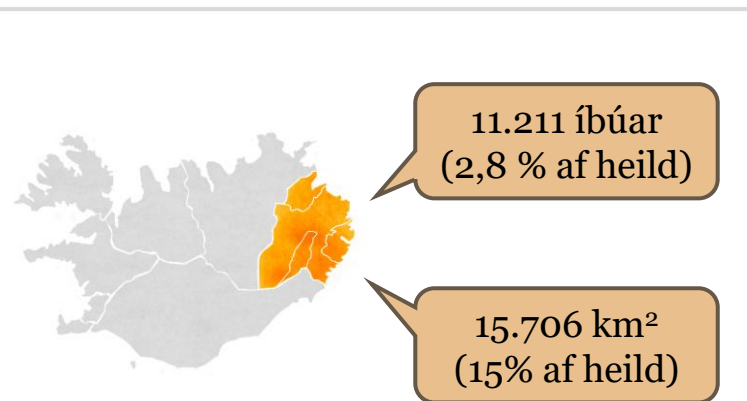

Hverju skilar Austurland til íslenska hagkerfisins?

Kontext ehf. fyrir Samband sveitarfélaga á Austurlandi
- *kynning á helstu niðurstöðum*

17. september 2026

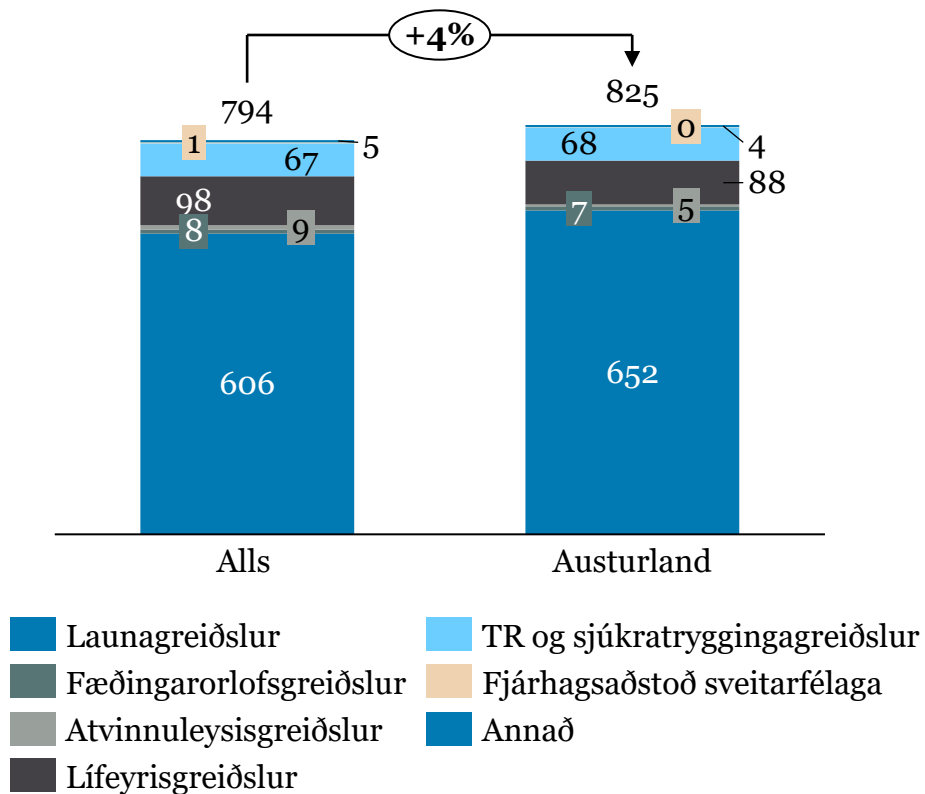
Austurland og íbúarnir

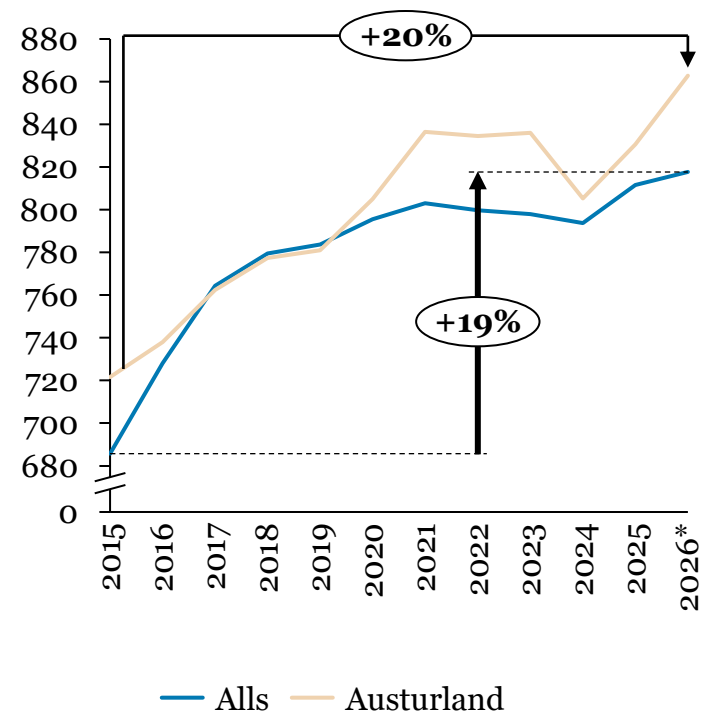
Heimild: Hagstofa Íslands. Miðað við tölur til 1. janúar 2026.

Tekjugrunnur Austfirðinga sterkur – sem og kaupmáttur

Staðgreiðsluskyldar tekjur á mann
- þ.kr. að meðaltali júl. 25 – jún. 26

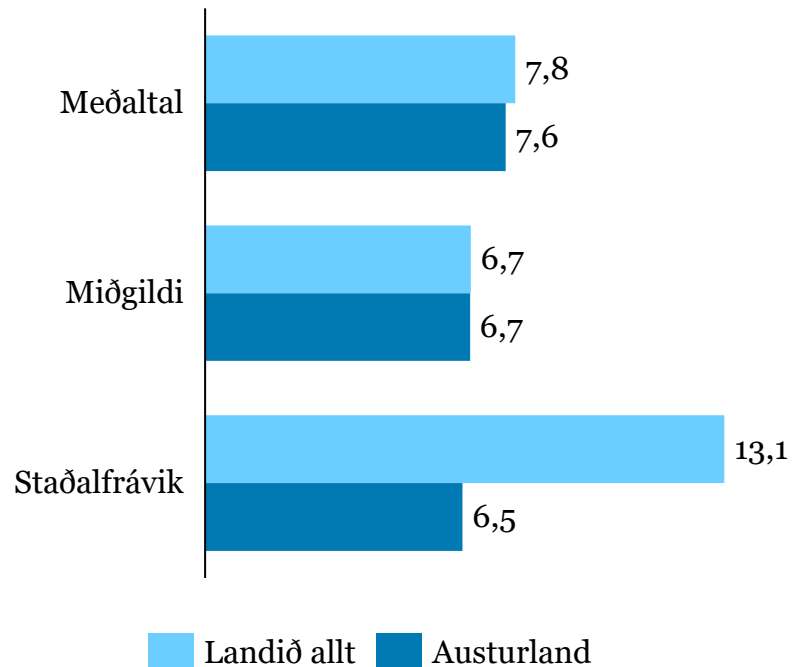
Staðgreiðsluskyldar tekjur á mann
- þ.kr. á verðlagi 2026

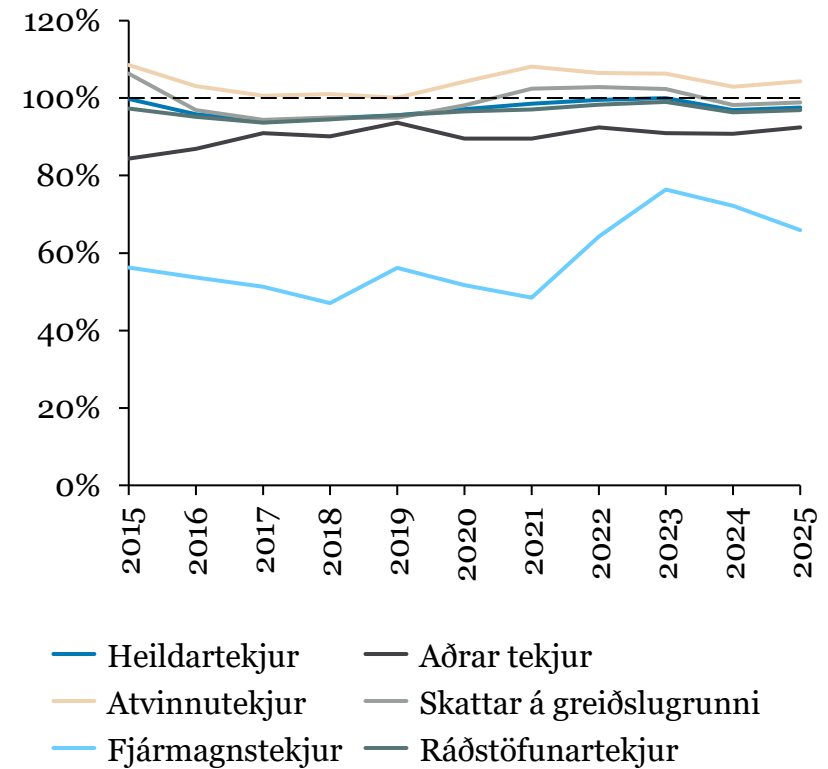
Heimild: Hagstofa Íslands.

Háar atvinnutekjur og meiri tekjujöfnuður

Ráðstöfunartekjur á mann 2025
- m.kr. á mann

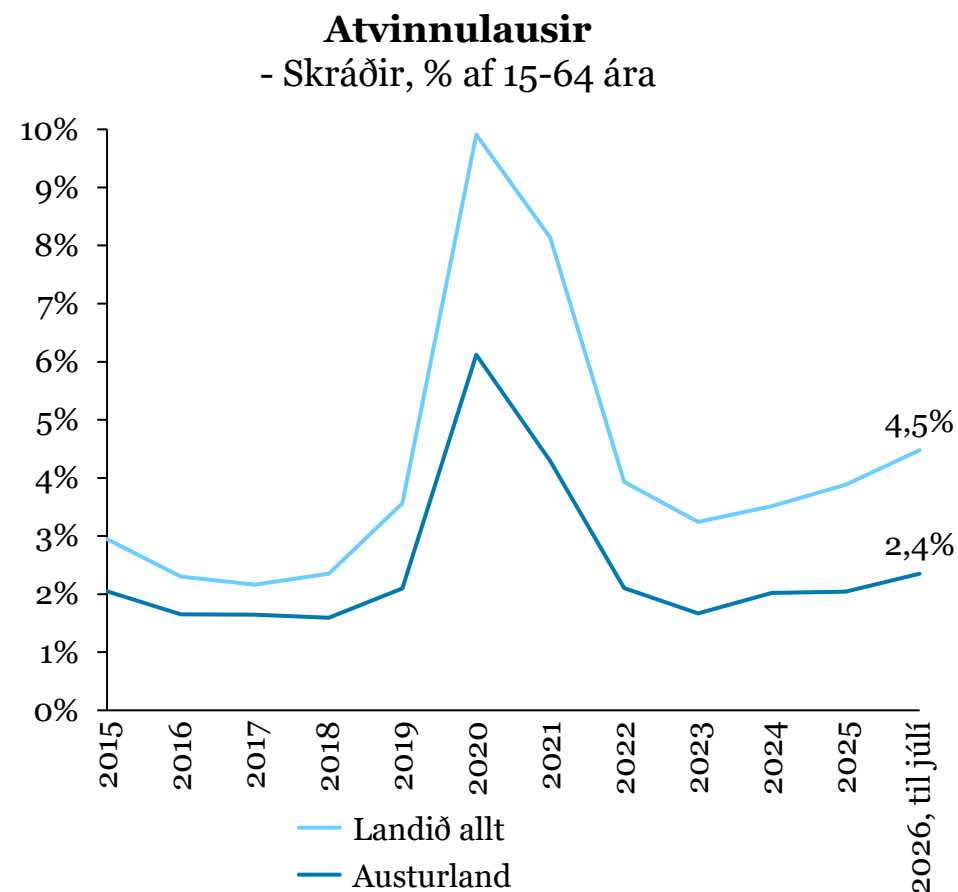
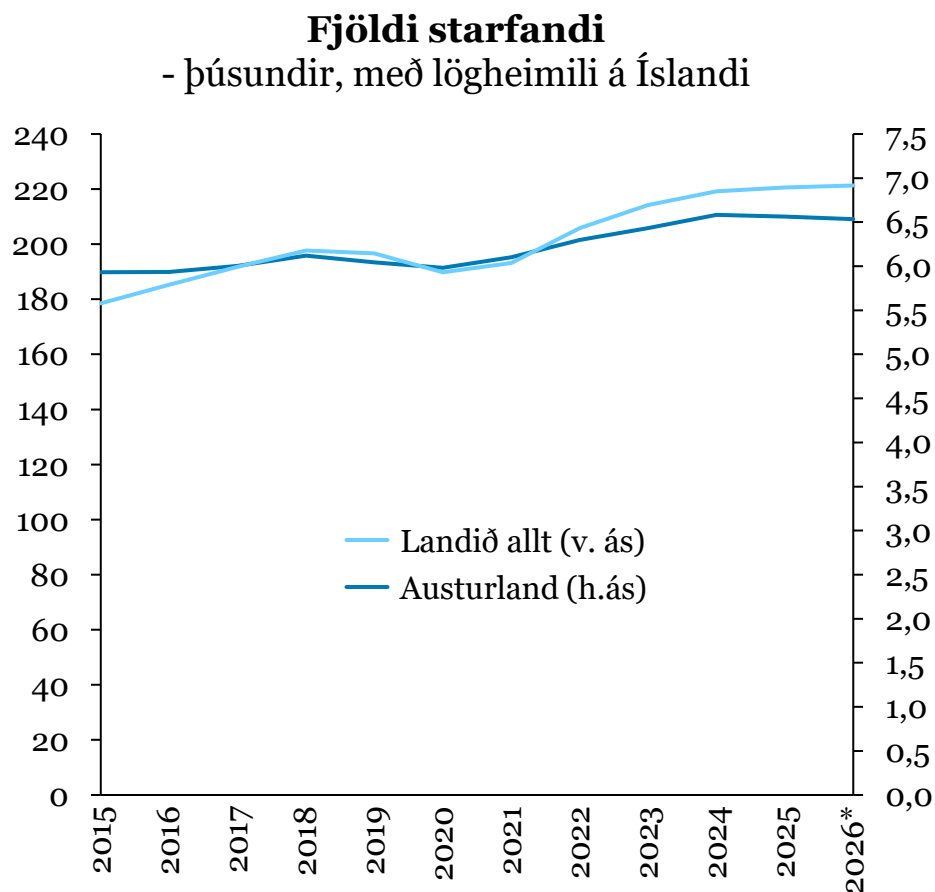

Meðaltekjur á Austurlandi
- % af landsmeðaltali

Heimild: Hagstofa Íslands.

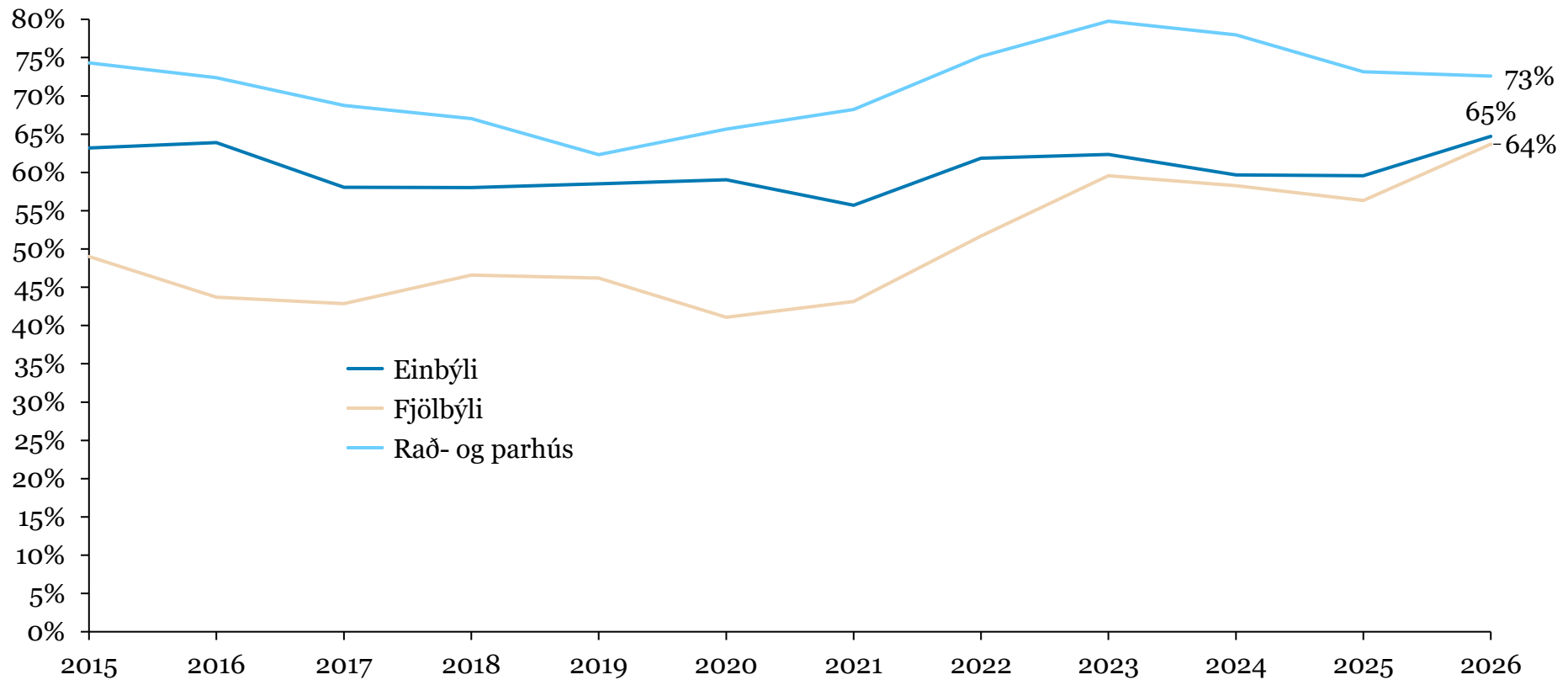
Störfum hefur fjölgað hægar á Austurlandi en atvinnuleysi er næstum helmingi lægra

Heimildir: Hagstofa Íslands, Vinnumálastofnun.

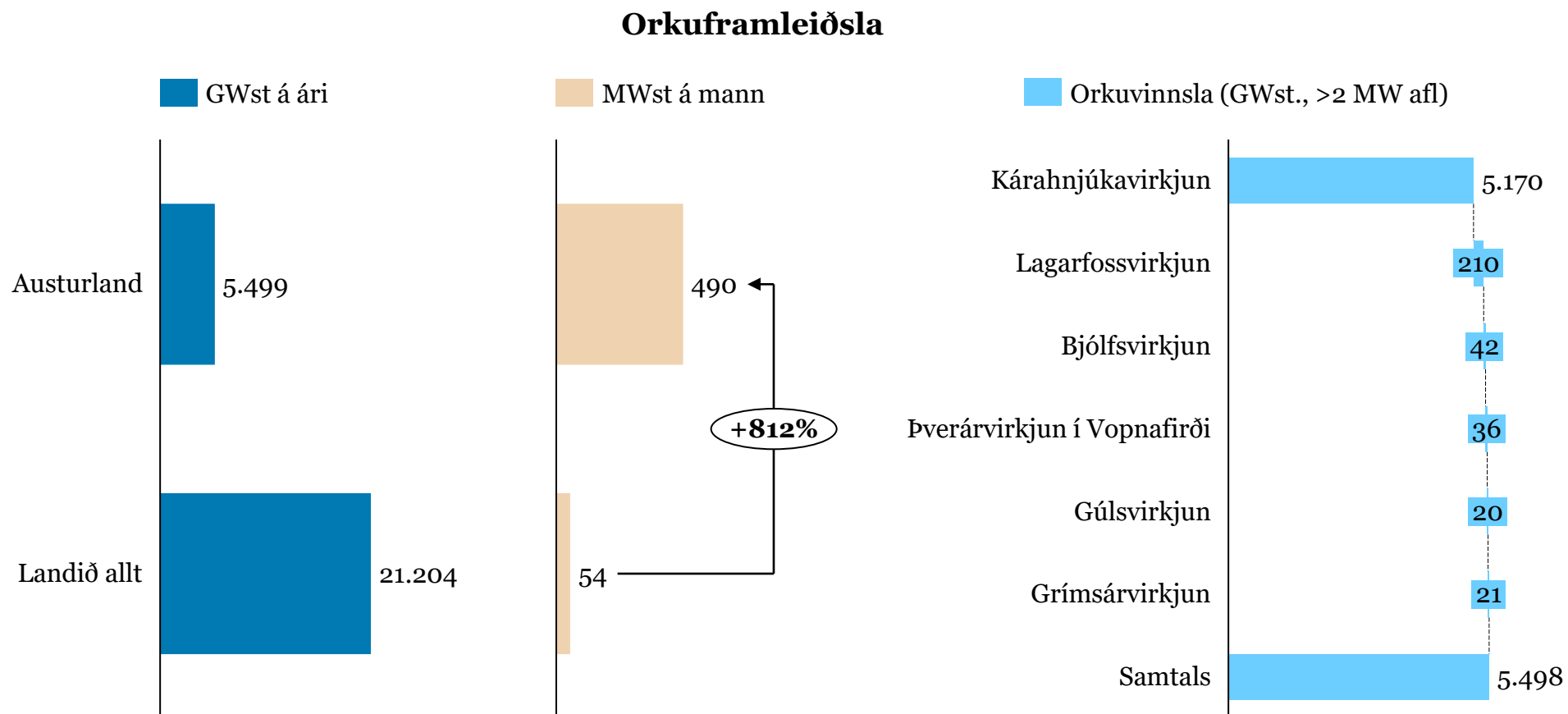
Íbúðaverð á Austurlandi hefur fylgt sveiflum á landsvísu en hefur sótt á

Íbúðaverð á Austurlandi sem hlutfall af landsmeðaltali
- Fermetrarverð, %

Heimild: HMS.

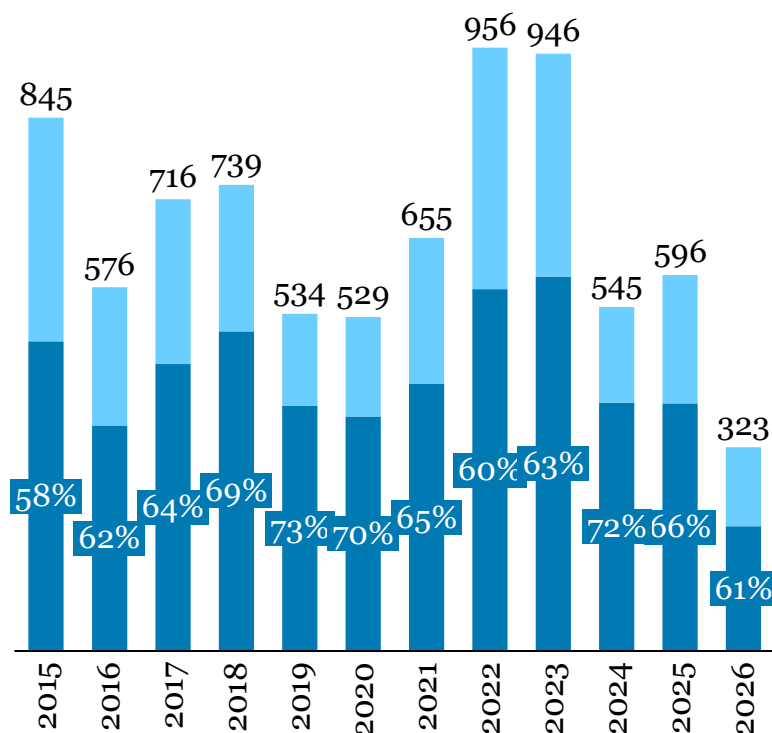
Austurland er orkubú fyrir Ísland

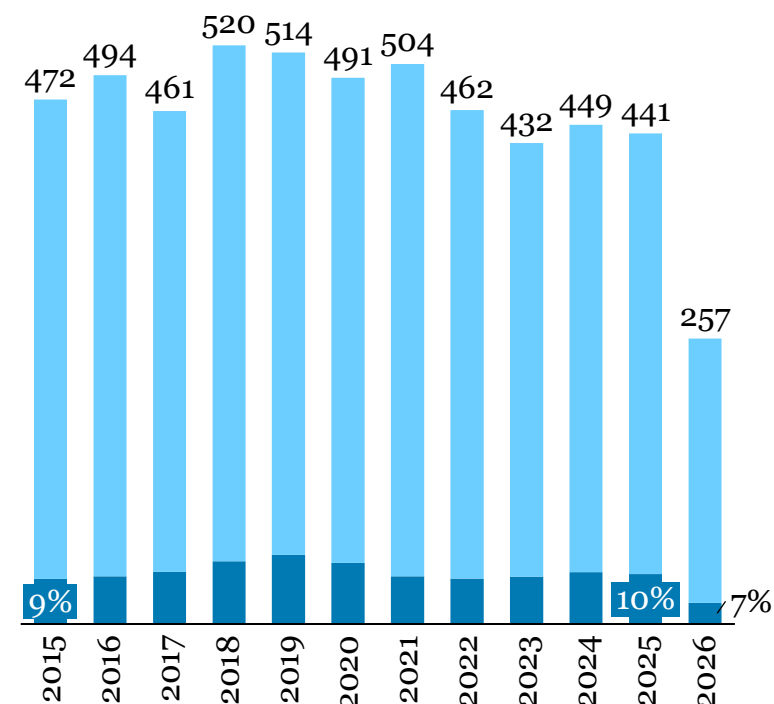
Heimild: Orkuspá Íslands 2025-50.

Sjávarútvegur, einkum uppsjávarveiðar, vega mjög þungt á Austurlandi

Uppsjávarfiskur
- Þús. tonn

Bolfiskur og annað
- Þús. tonn

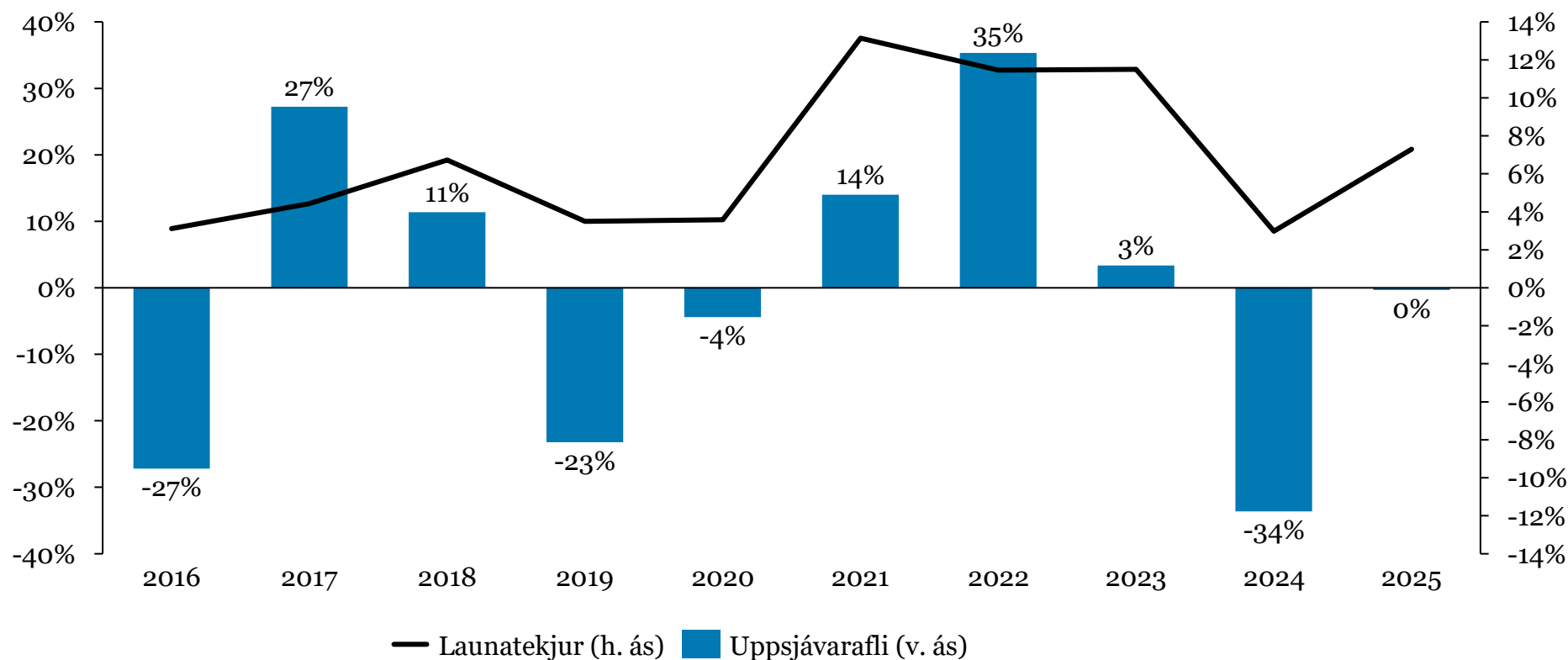

■ Austurland ■ Aðrir landshlutar

Heimild: Hagstofa Íslands.

Sveiflur í uppsjávarafli fara langt með að skýra hagsveiflur á Austurlandi

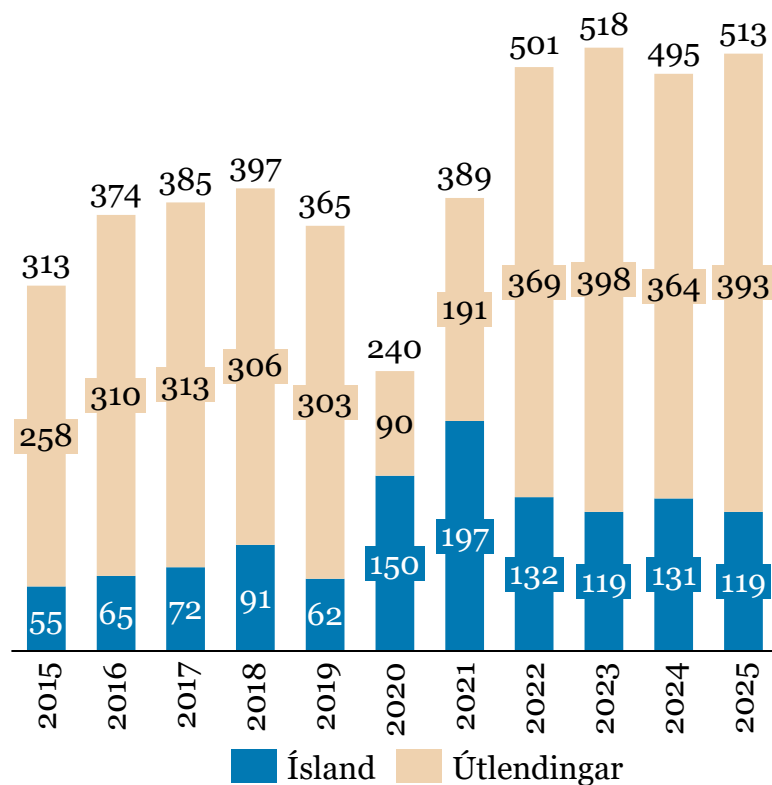
Uppsjávarafli og heildarlaunatekjur á Austurlandi
- %-breyting milli ára

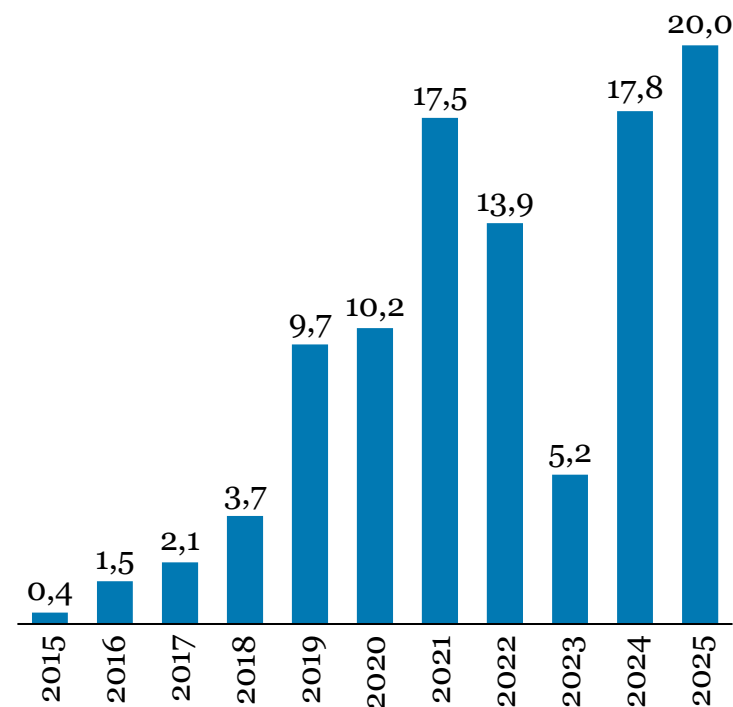
Heimild: Hagstofa Íslands.

Fiskeldi og ferðapjónusta eru einnig mikilvæg og vaxandi

Gistinætur á Austurlandi
- Þúsundir eftir ríkisfangi

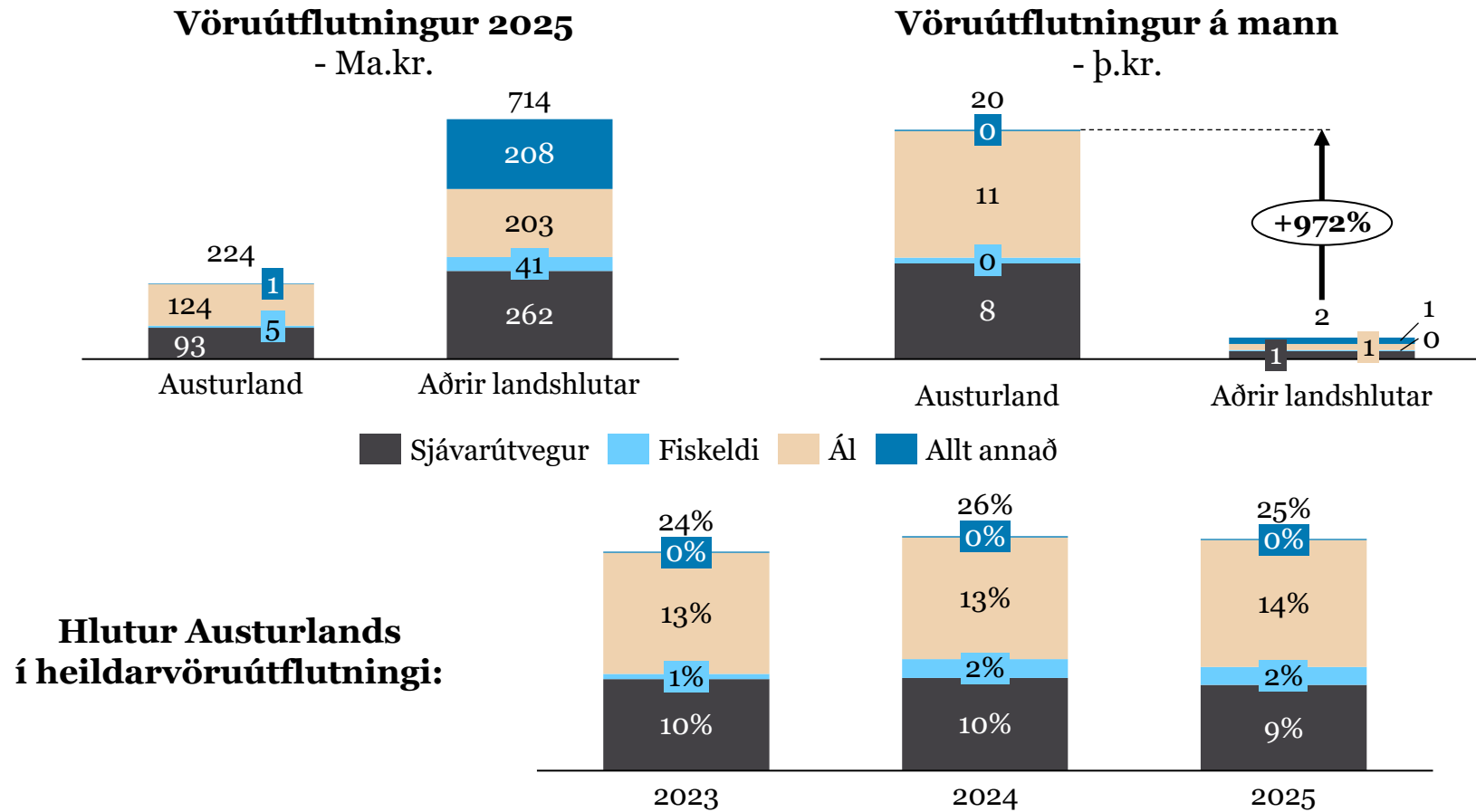

Framleiðsla fiskeldis á Austurlandi
- Þús. tonn

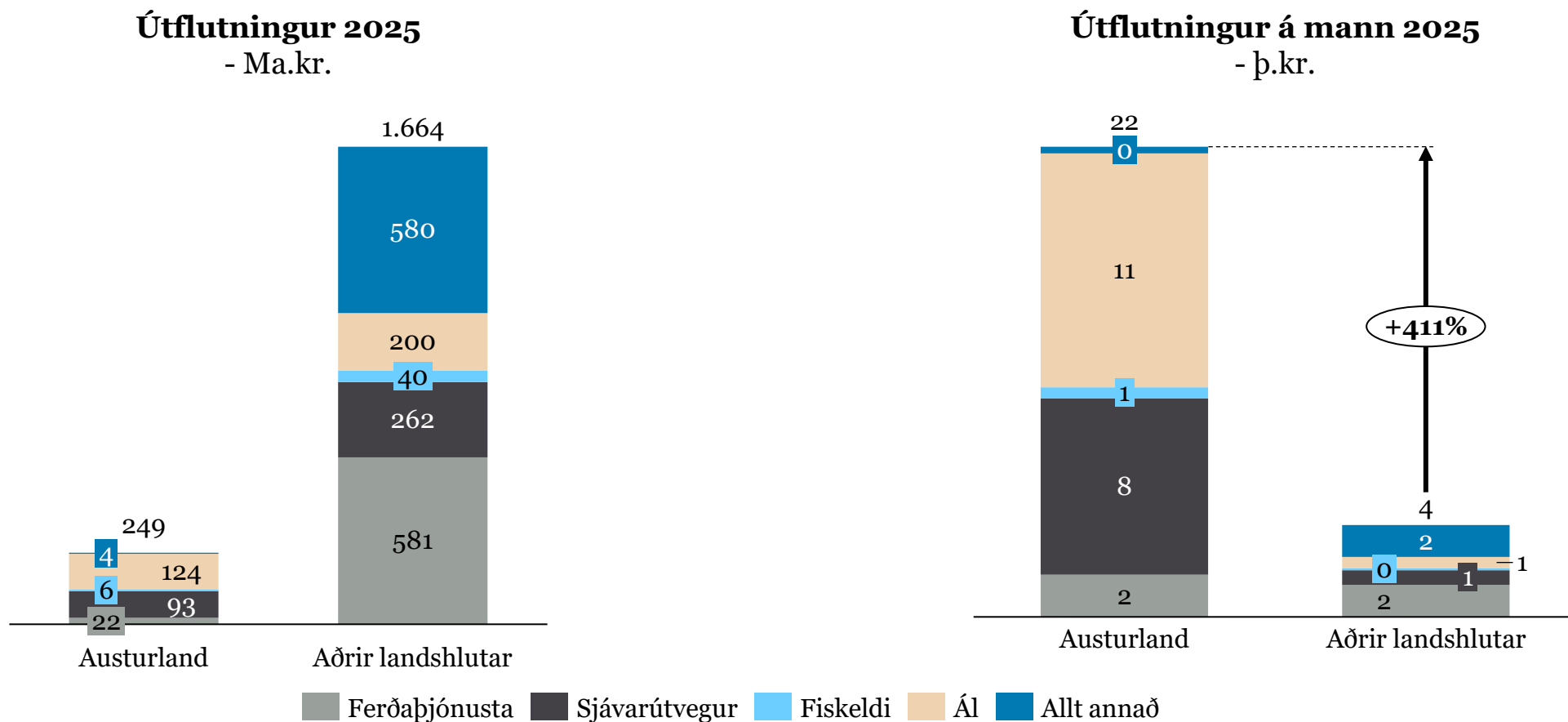
Heimildir: Hagstofa Íslands og MAST.

Fjórðungur af vöruútflutningi landsins frá Austurlandi - 11-falt meira á íbúa en á landinu öllu

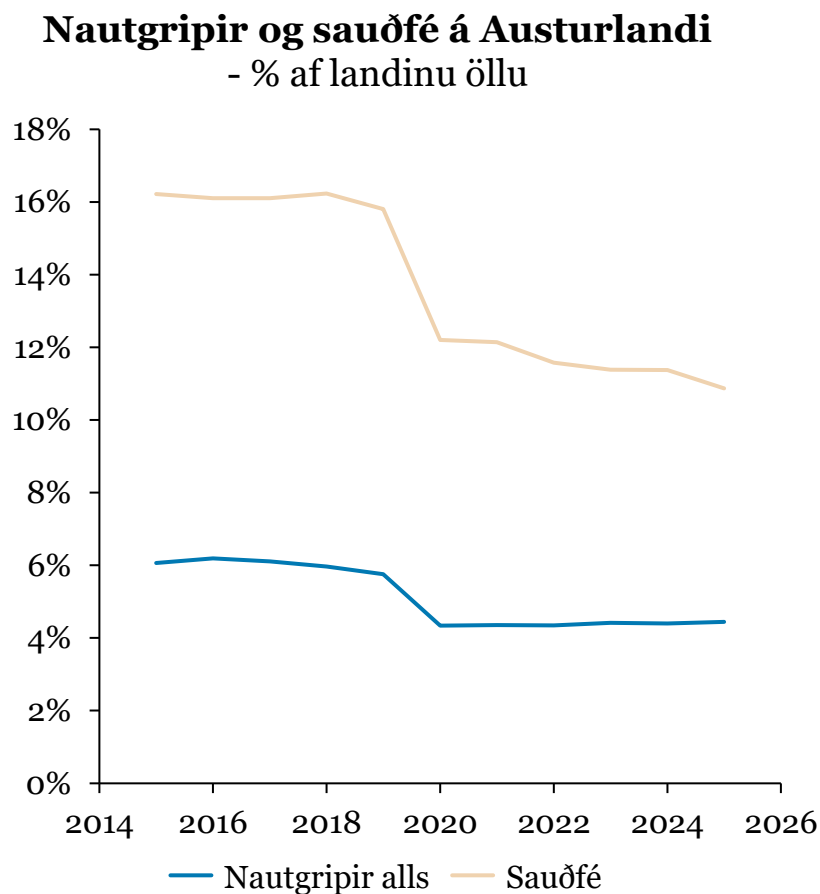
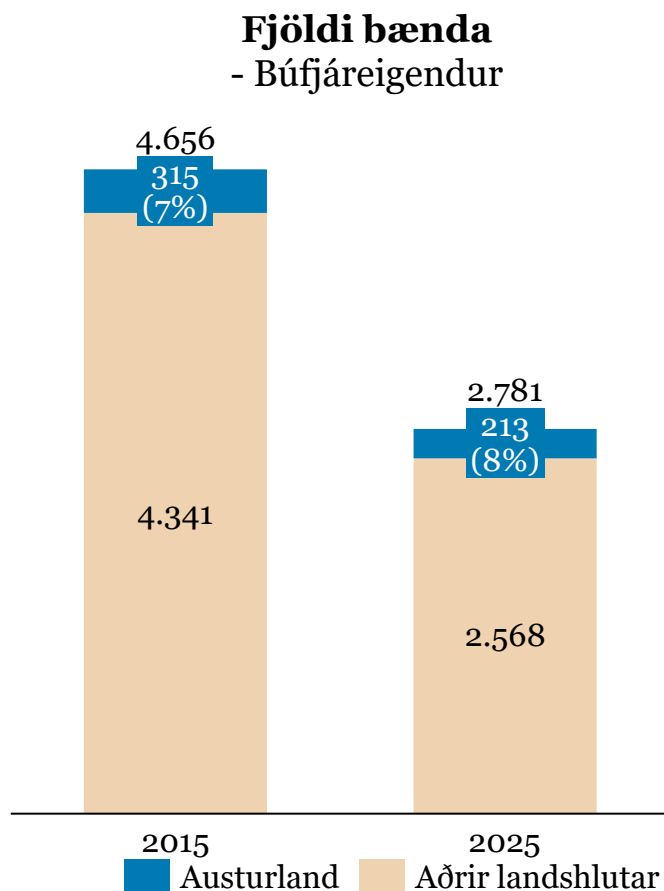
Heimildir: Hagstofa Íslands, MAST, ársreikningar álframleiðenda.

Þjónustan vegur líklega minna, en hvað sem því líður er Austurland útflutningsvél fyrir Ísland

Heimildir: Hagstofa Íslands, MAST, ársreikningar álframleiðenda.

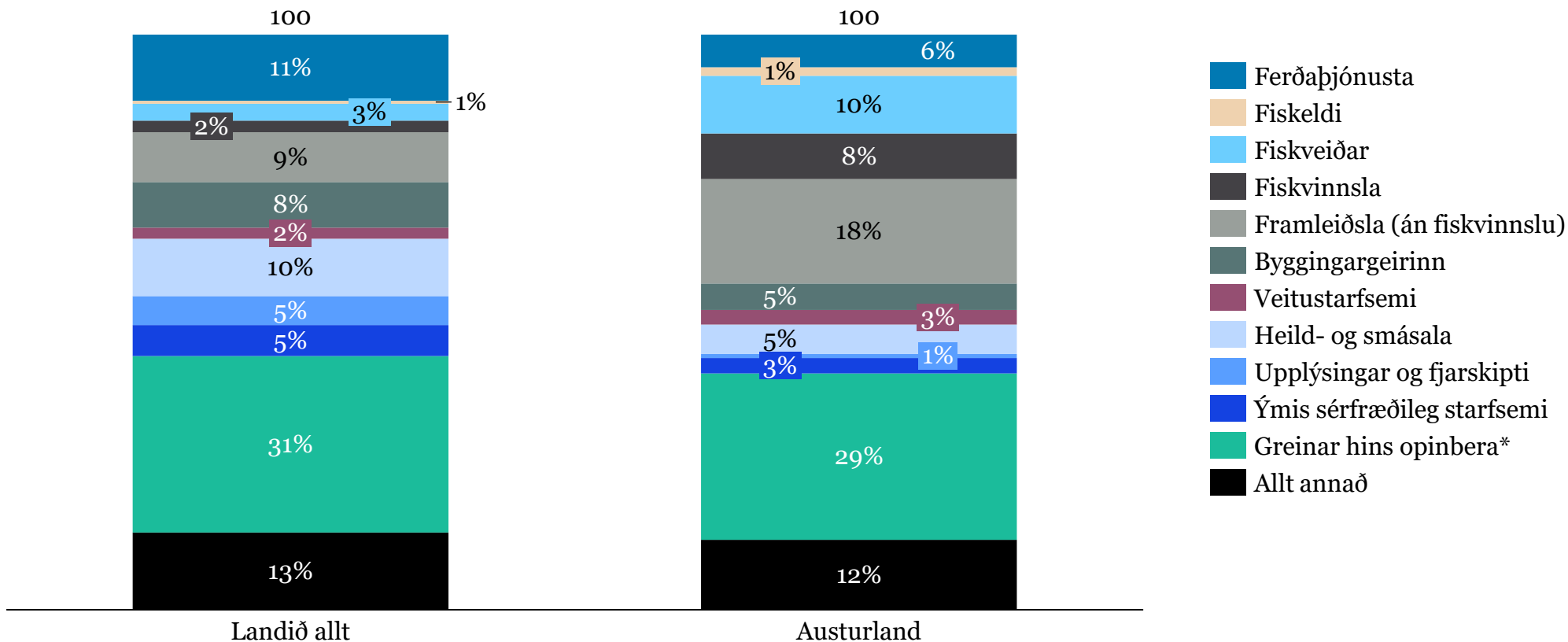
Landbúnaður hlutfallslega mikilvægur en fer minnkandi líkt og annars staðar

Heimildir: Hagstofa Íslands, Mælaborð landbúnaðarins.

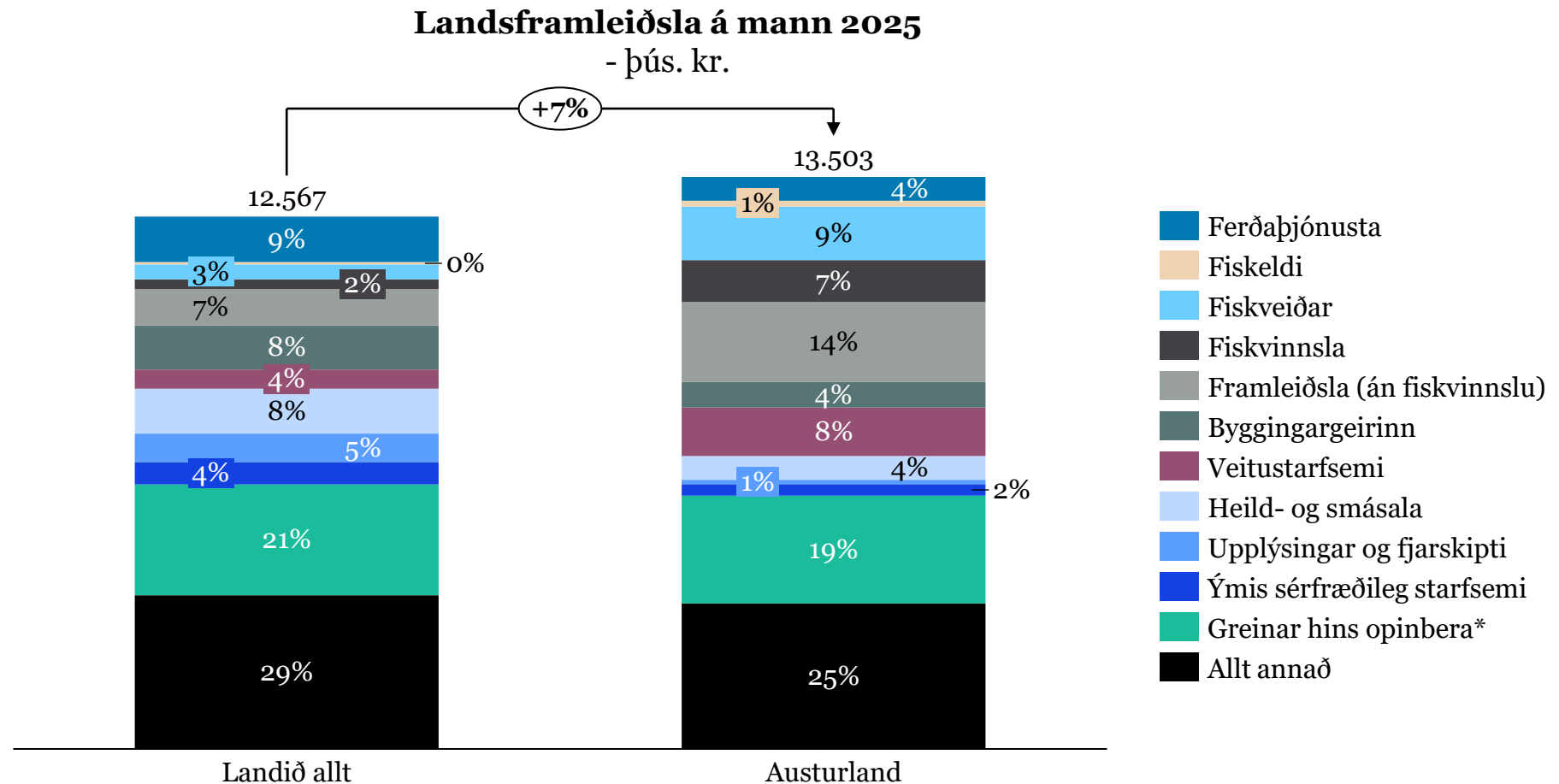
Skipting starfandi eftir atvinnugreinum dregur fram sérstöðu Austurlands

Hlutfallsleg skipting starfandi
- % 2025

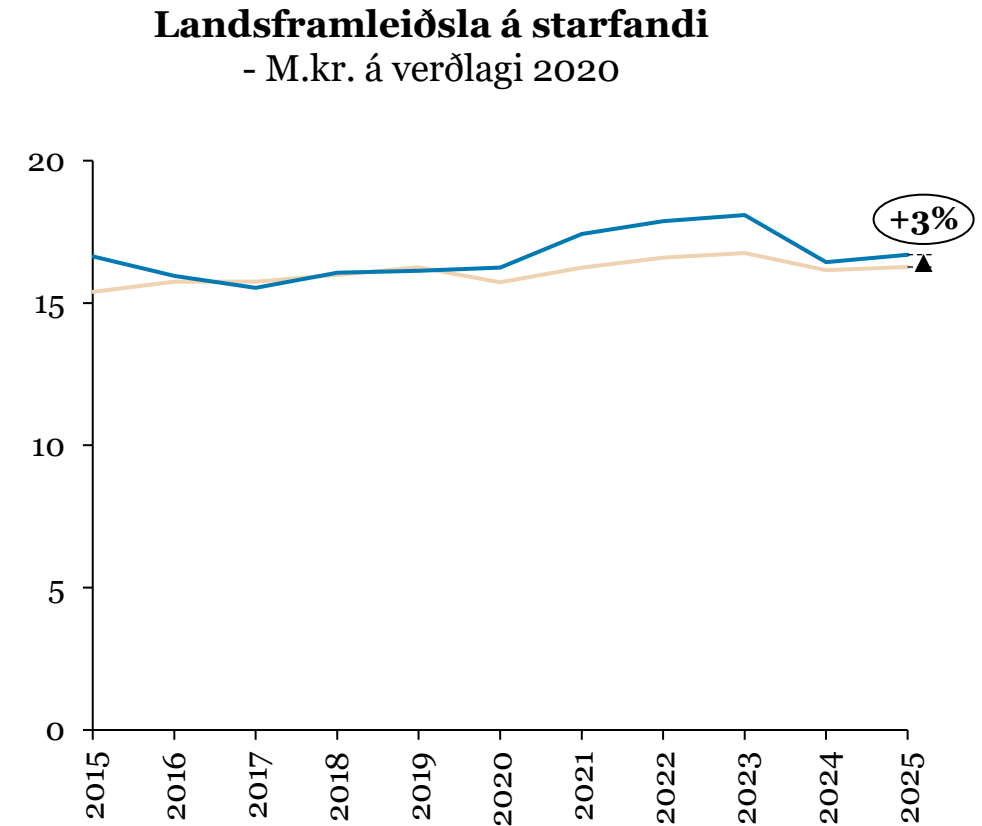
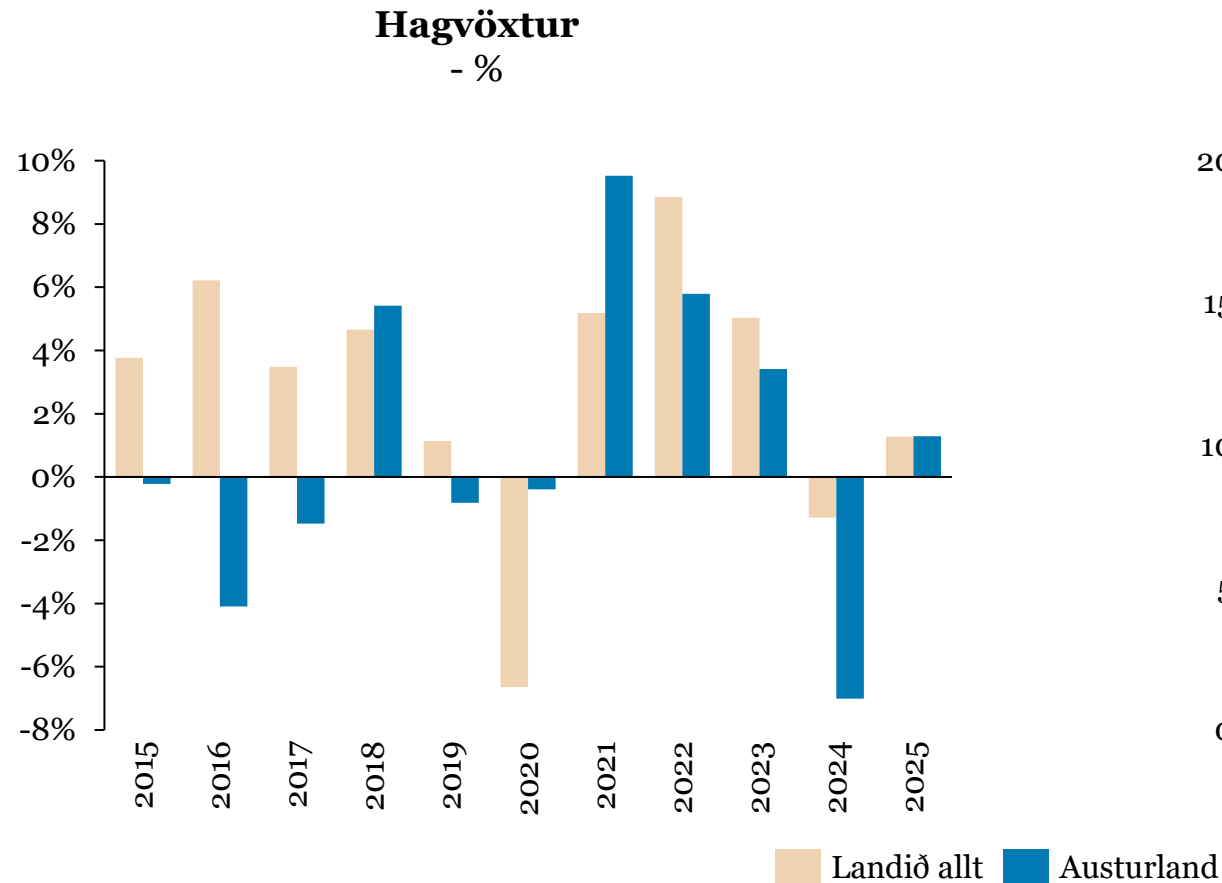
Heimild: Hagstofa Íslands. *Fræðslustarfsemi, opinber stjórnsýsla og félags- og heilbrigðisþjónusta.

Flest bendir til þess að landsframleiðsla á mann sé hærri á Austurlandi en á landinu öllu

Heimild: Hagstofa Íslands. *Fræðslustarfsemi, opinber stjórnsýsla og félags- og heilbrigðisþjónusta.

Hagvöxtur minni á Austurlandi en svæðið getur vel við unað sé horft á landsframleiðslu á starfandi

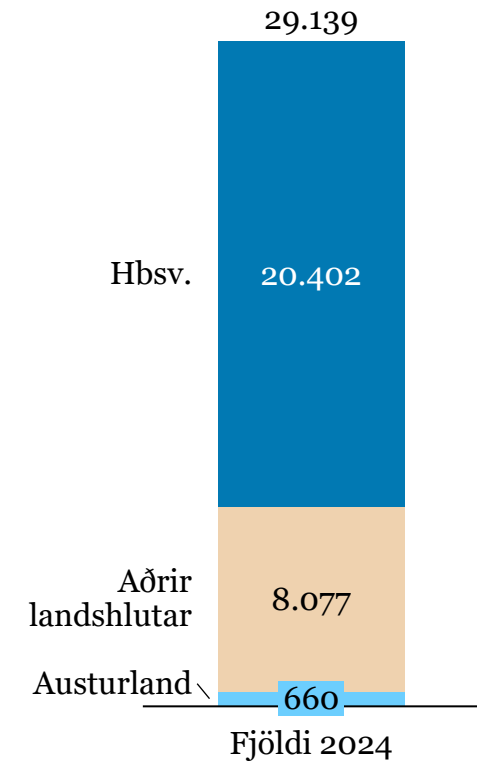
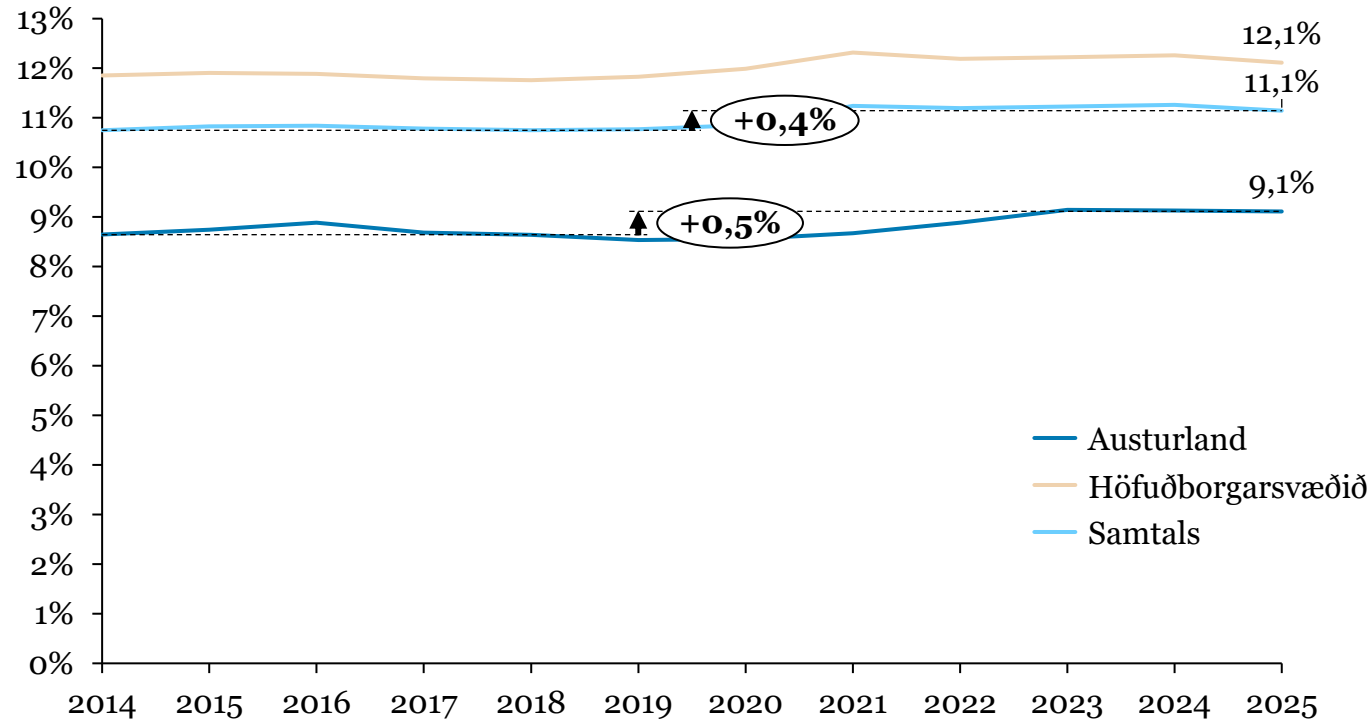

Heimild: Hagstofa Íslands.

Rekstur ríkisins hlutfallslega lítill á Austurlandi

Stöðugildi ríkisins

% af 15-64 ára íbúum

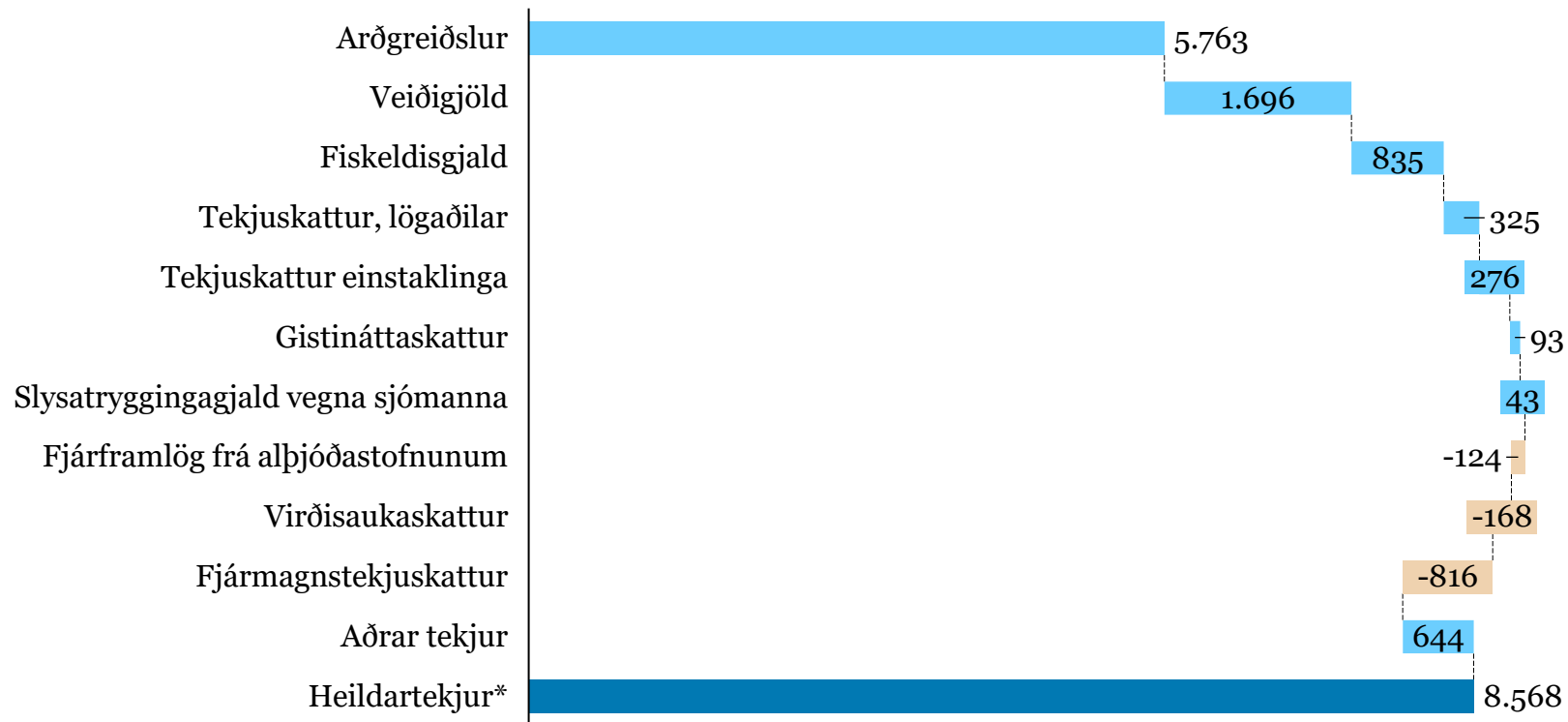

Heimild: Byggðastofnun.

Tekjur ríkissjóðs, sem rekja má til Austurlands, eru mun meiri en íbúafjöldi segir til um

Tekjur ríkissjóðs af Austurlandi

- M.kr. 2026. Áætlun að frádregnu því hverjar tekjur væru ef tekjur dreifðust jafnt á alla íbúa landsins

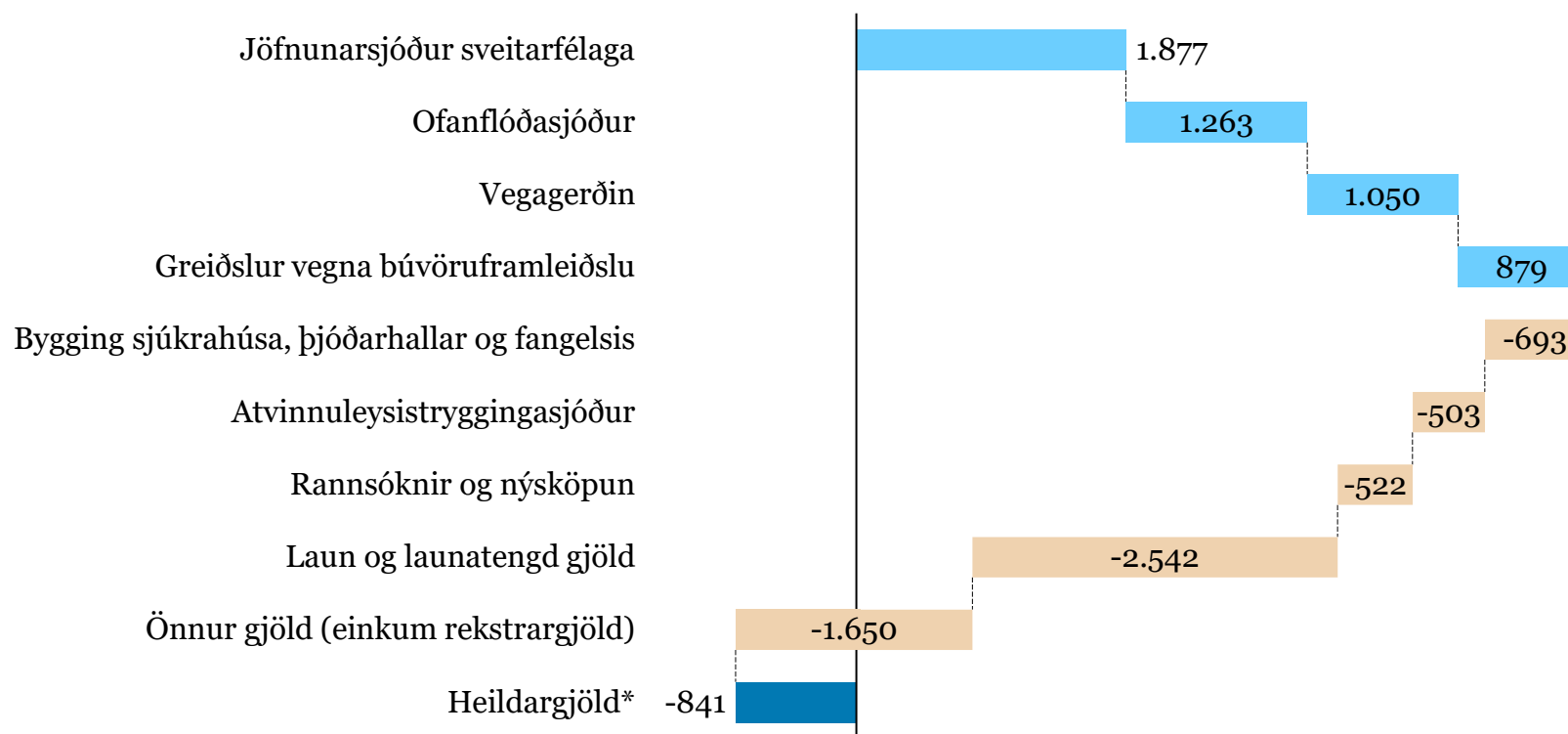

Heimildir: Fjármálaráðuneytið, mat Kontext. *Miðað við GFS staðal.

Gjöld ríkissjóðs eru einnig meiri, en í mun minna mæli

Gjöld ríkissjóðs á Austurlandi

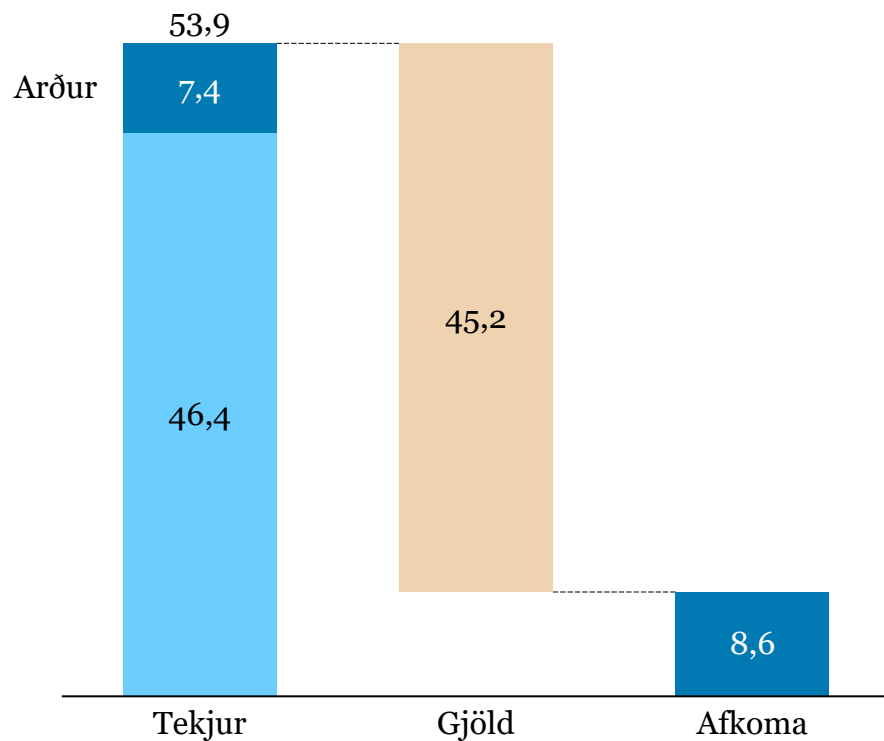
- M.kr. 2026. Áætlun að því frádregnu hver þau væru ef gjöld dreifðust jafnt á alla íbúa landsins

Heimildir: Fjármálaráðuneytið, mat Kontext. *Miðað við GFS staðal.

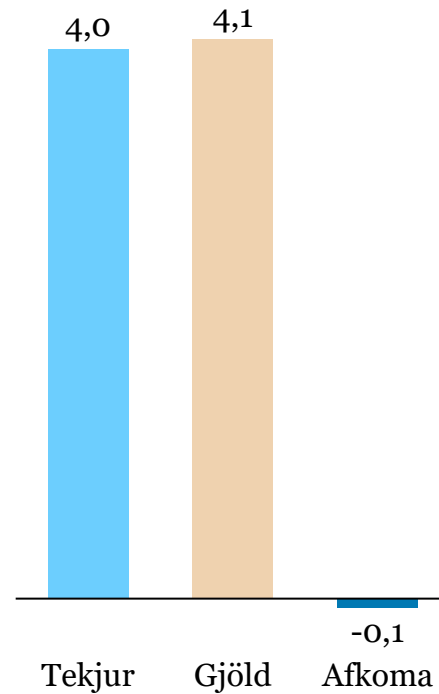
Niðurstaðan er að afkoma ríkissjóðs á Austurlandi er jákvæð um tæpa milljón á mann

Ríkissjóður á Austurlandi 2026
- Ma.kr.

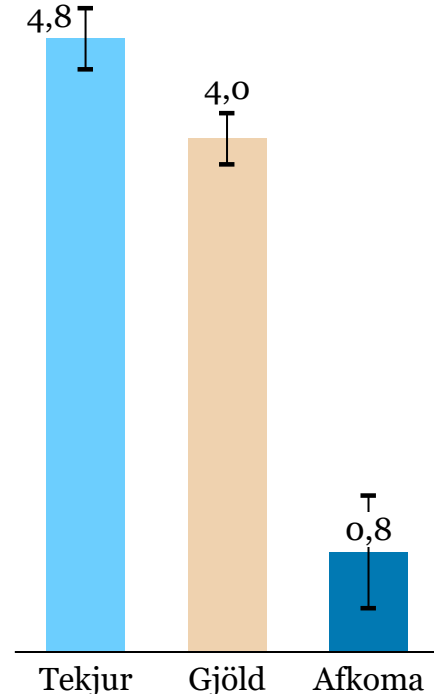

Ríkissjóður á mann 2026
- M.kr.

Landið allt

Austurland
með 10% vikið

Heimildir: Fjármálaráðuneytið, Hagstofa Íslands, mat Kontext. Miðað við GFS staðal.

Samandregið

Austurland stendur í flestum samanburði afar vel í efnahagslegu tilliti.

Um 13% útflutnings árið 2025 má rekja til Austurlands - fimmfalt meira á mann heldur en á landinu öllu.

Landsframleiðsla á mann er um 11% meiri en að meðaltali á landinu.

Vegna efnahagsumsvifa, hárra tekna, arðgreiðslna Landsvirkjunar og hlutfallslega færri ríkisstarfa er afkoma ríkisins sem rekja má til Austurlands jákvæð.

Tekjur ríkissjóðs frá Austurlandi eru 53,8 ma.kr. og gjöld 45,2 ma.kr. Afkoman er því jákvæð um 8,6 ma.kr., til samanburðar við 28 ma.kr. halla ríkissjóðs. Á mann er afgangur ríkissjóðs á Austurlandi tæpar 800.000 krónur..

Jafnvel þó litið sé til víðra vikmarka eða ef arðgreiðslur Landsvirkjunar eru teknar út fyrir sviga þá er staða Austurlands hlutfallslega sterk.

Hlúa þarf að samkeppnishæfni Austurlands – fyrir þjóðarhag

- Öruggar og greiðar **samgöngur** hvort sem er um hafnir, vegi eða á lofti. Þó að Austurland skili miklu til þjóðarbúsins þá á það allt undir sterku sambandi og viðskiptum við aðra landshluta og útlönd.
- Traustir **innviðir** að öðru leyti, svo sem hvað varða raforkuflutning.
- **Skynsamleg gjaldtaka** og skattlagning sem leggur ekki stein í götu fyrirtækja.
- Öflug þjónusta, þar á meðal **opinber þjónusta**. Þar má nefna gott aðgengi að **menntun** og **heilbrigðisþjónustu**.

